

וְעַל דָּא פְּתִיב, (ישעיה ב כב) חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם
אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ. מֵאֵי אֲשֶׁר נִשְׁמָה
בְּאָפוֹ. בְּגִין דְּנַחְתָּא בְּצַפְרָא, וְאוֹמַר לָהּ (ד קי
ע"ב) הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, זִילִי, וּשְׂרִי לִי
בְּחוּטְמוֹי, עַל מְנַת דִּיצְלִי צְלוֹתֶיהָ. אֵי מְבַרְךָ
הוּא פְּדָקָא יְאוּת, תְּשִׁירִי בְּגוּיָהּ, וְאֵי לָא, פְּרָחָא
וּסְלִיקַת, וְאַשְׁתַּפַּח בַּר נֶשׁ דְּחֶסֶדָא מִיְנִיהּ הֵהִיא
קְדוּשְׁתָּא דְנִשְׁמָתָא.

וְכִינן דְנִשְׁמָתִיהּ חֶסֶדָא מִיְנִיהּ, בְּמָה נַחֲשֵׁב הוּא,
לָא אַתְחַשֵּׁב לְכָלוּם, כְּאֵלוּ לָא הוּהּ
בְּעֵלְמָא. וְעַל דָּא, אָסִיר לִי לְאִינִישׁ לְבָרְכָא
לְחַבְרִיָּה, עַד דְּמְבַרְךָ לְמֵאֲרִיָּה בְּשִׁירוּתָא
דְּצְלוֹתָא.

וְהַחֲזִין אוֹמַר בְּרַכּוּ אֶת ה', וְהוּא אוֹמַר
בְּרוּךְ ה' הַמְבָרְךָ לְעוֹלָם וָעֶד. וְכִינן שְׂמֵךְ
רַבּוֹנוֹ, מִשֵּׁם רֵאשִׁית הַתְּפִלָּה לְהַתְּפַלֵּל, וְעַל
פֶּן שׁוֹרֹת הַקְּדוּשׁוֹת. אֲשֶׁרִי הֵם
הַמְּבָרְכִים וּמְקַדְּשִׁים אֶת רַבּוֹנָם
בְּכָל יוֹם בְּרִצּוֹן הַלֵּב.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה לְמַדְתִּי, שְׂאִין
רְשׁוּת לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה בְּעֶשְׂרֵה,
עַד שְׂמֵכְרִכִּים אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּרֵאשִׁית הַכֹּל. וְכִינן
שְׂמֵכְרִכִּים אוֹתוֹ, מִתְּפַלְּלִים
תְּפַלְתֵּם.

אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ: רַבִּי, הַבְּרָכָה
הַהִיא אֵינָה אֶלָּא לְתַקֵּן הַשֵּׁבַח
לְרַבּוֹנָם, שֶׁחֲזִיר לָהֶם נִשְׁמָתָם,
שְׁנִקְרָאת בְּחֻמְשָׁה שְׁמוֹת.
וְהַבְּרָכָה בְּחֻמְשׁ תְּבוּת, בְּרוּךְ ה'
הַמְּבָרְךָ כּו'. וְעַל הַבְּרָכָה הַזֹּאת
שׁוֹרָה הַתְּפִלָּה, וְהַקְּדוּשָׁה לֹא
שׁוֹרָה אֶלָּא עַל הַבְּרָכָה, לְהַחֲזִיק
בְּרַבּוֹנָם בְּכָל. וְהַבְּרָכָה הַזֹּאת
וְהַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת אֵינָה אֶלָּא בְּעֶשְׂרֵה.
שְׂאֵרְתִּי אוֹתוֹ: לְמָה הֵיכֵל לְצַד
הַצָּפוֹן? אָמַר לִי: בְּהֵיכֵל הַזֶּה
נִכְנָעִים כָּל הַצְּדִידִים הָרָעִים שֶׁלֹּא
יִשְׁלְטוּ בְּעוֹלָם.

וְעַל דָּא פְּתִיב, (ישעיה ב כב) חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם
אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ. מֵאֵי אֲשֶׁר נִשְׁמָה
בְּאָפוֹ. בְּגִין דְּנַחְתָּא בְּצַפְרָא, וְאוֹמַר לָהּ (ד קי
ע"ב) הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, זִילִי, וּשְׂרִי לִי
בְּחוּטְמוֹי, עַל מְנַת דִּיצְלִי צְלוֹתֶיהָ. אֵי מְבַרְךָ
הוּא פְּדָקָא יְאוּת, תְּשִׁירִי בְּגוּיָהּ, וְאֵי לָא, פְּרָחָא
וּסְלִיקַת, וְאַשְׁתַּפַּח בַּר נֶשׁ דְּחֶסֶדָא מִיְנִיהּ הֵהִיא
קְדוּשְׁתָּא דְנִשְׁמָתָא.

וְכִינן דְנִשְׁמָתִיהּ חֶסֶדָא מִיְנִיהּ, בְּמָה נַחֲשֵׁב הוּא,
לָא אַתְחַשֵּׁב לְכָלוּם, כְּאֵלוּ לָא הוּהּ
בְּעֵלְמָא. וְעַל דָּא, אָסִיר לִי לְאִינִישׁ לְבָרְכָא
לְחַבְרִיָּה, עַד דְּמְבַרְךָ לְמֵאֲרִיָּה בְּשִׁירוּתָא
דְּצְלוֹתָא.

וְהַחֲזִין אוֹמַר בְּרַכּוּ אֶת ה', וְהוּא אוֹמַר
בְּרוּךְ ה' הַמְבָרְךָ לְעוֹלָם וָעֶד. וְכִינן דְּמְבַרְךָ
לְמֵאֲרִיָּה, מִתְּמִן שְׁרוּתָא דְּצְלוֹתָא לְצִלְאָה. וְעַל
דָּא שְׂרִיאָן קְדוּשָׁאן. וְכֵאִין אִינוּן דְּמְבָרְכִי
וּמְקַדְּשִׁי לְמֵאֲרִיָּהוּן בְּכָל יוֹמָא, בְּרַעוּתָא דְּלַבָּא.
בְּהַהוּא שְׁעֵתָא אוֹלִיפְנָא, דְּלִית רְשׁוֹ לְצִלְאָה
צְלוֹתָא בְּעֶשְׂרֵה, עַד דְּמְבָרְכִין
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשִׁירוּתָא דְּכוּלָּא. וְכִינן
דְּמְבָרְכִין לִיָּה, צְלוּ צְלוֹתְהוּן.

אָמַר הַהוּא גְּבַרָא, רַבִּי, הַהִיא בְּרָכָה, לָאו
אִיהוּ אֶלָּא לְאַתְקְנָא שְׂבַחָא לְמֵאֲרִיָּהוּן.
דְּאַהֲדַר לוֹן נִשְׁמָתְהוּן, דְּאִיתְקַרְיָא בְּחֻמְשׁ
שְׂמֵהָן. וּבְרַכְתָּא בְּחֻמְשׁ תִּיבִין, בְּרוּךְ ה'
הַמְּבָרְךָ וְכו'. וְעַל בְּרָכָה דָּא שְׂרִיאָ צְלוֹתָא.
וּקְדוּשָׁה לָא שְׂרִיאָ אֶלָּא עַל בְּרָכָה, לְאַתְקַפָּא
לְמֵאֲרִיָּהוּן בְּכוּלָּא, וּבְרָכָה דָּא, וּקְדוּשָׁה דָּא,
לָאו אִיהוּ אֶלָּא בְּעֶשְׂרֵה.

שְׂאִירְנָא לִיָּה, אִמְאִי הֵיכֵלָא דָּא לְסִטְרָ צְפוּן.
אָמַר לִי, בְּהֵאִי הֵיכֵלָא אַתְּפַפְיִין כָּל
סִטְרִין בִּישִׁין, דְּלֹא יִשְׁלְטוּן בְּעֵלְמָא.

החלון הזה נקרא החלון של נגה, ואין רשות להסתכל בו, פרט לאותם שמדורם שם, והכל הם רואים, ומסתכלים, ויכולים להסתכל. כל אותם ששם, הולכים במלבושים בדמיות העולם הזה.

ושם ראיתי רבים מן החברים, ולא נתנה לי רשות להתקרב אליהם, וכלם מפרים זה לזה, ואוכלים מאכל של חזקים עליונים.

הרקיע הזה נוסע בכל יום לארבעת צדדי העולם. וכשנוסע, מרעיף טל של חיים לתוך הגן. ובאים כל הצדיקים של שם, ורוחצים באותו הטל, וזוהרים כזהר הרקיע, ונכנסים לפני המשיח, ולפני האבות, ואדם הראשון. ולא נתנה לי רשות להפיר אותם.

החלון שבצד מערב משנה מכל שאר החלונות, בגונים ובאורות. מתחם בארבע אותיות של השם הקדוש, שזוהרים ונוצצים על גב אותו החלון. לפעמים מתגלים, לפעמים נסתרים. והראו לי במקום אחד פתות של צדיקים בדרגות יתרות על כלם.

מדרש הנעלם על איכה

שרחו להם בני בבל לבני הארץ הקדושה: לנו מתאים לבכות, לנו ראוי לעשות הספד על חרבן בית אלהינו, על שהתפזרנו בין העמים, (כמי שעובד עבודת הורח) ויש לנו לפתח בהספד, ולפרש האלפ"א ביתא ששלח רבון העולם להספד של חרבן ביתו.

שרחו להם בני הארץ הקדושה: מתאים שאתם התפזרתם בין העמים, ואתם מחוץ לארץ הקדושה, ונאה לכם לבכות

חלון דא, איקרי חלון דנוגה. ולית רשו לאסתכלא ביה, בר אינון דדיוריהון תמן, וכלא אינון חמאן, ומסתכלין, ויכלין לאסתכלא. כל אינון דתמן, אזלי במלבושיין בדיוקנין דהאי עלמא.

ותמן חמינא סגיאיין מן חבריאי, ולא אתיהיב לי רשו לאתקרבא לגבייהו, וכולהו אשתמודען דא לדא, ואכלי מיכלא דתקיפי עליונים.

רקיעא דא, נטיל בכל יומא לארבע סטרי עלמא. וכד נטיל, ארעיף טלא דחיי לגו גנתא. ואתיין פולהו צדיקיא דתמן, ואסתחיין בההוא טלא, ואזהרן כזוהר הרקיע, ואעלין קמי משיחא, ולקמי אבהן, ואדם הראשון, ולא אתיהיב לי רשו למנדע בהו. חלון דבסטור מערב, משניא מפל שאר חלונין, בגוונין ובנהורין. מתתחמא בארבע אתוון דשמא קדישא, דזהרין ונצצין על גבי ההוא חלונא. זימנין אתגליין, זימנין אתטמון. ואחזי לי באתר חד, פתות של צדיקים, בדרגין יתיר על פולהו (ע"כ מצאתי).

מדרש הנעלם איכה

שרחו להו בני בבל לבני ארעא קדישא, לן יאות למבפי, לן יאות למעבד הספדא על חורבן בית אלהנא, על דאתפזרנא ביני עממיא, (כמאן דפליח בעוון אחרנין) ואית לן למיפתח הספיידא, ולפרשא אלפ"א ביתא, דשלח מארי עלמא להספיידא דחורבן ביתיה.

שרחו להו בני ארעא קדישא, יאות דאתון אתפזרתון ביני עממיא, ואתון לבר מארעא קדישא, ויאות לכו למבפי עליכו, ועל גרמייכו, דנפקתון מנהורא לחשוכא,

עליכם ועל עצמכם, שיצאתם מאור לחשוף כעבד שיצא מבית רבו. אבל אנו יש לנו לבכות ולעשות הספד, ולנו שלח הקדוש ברוך הוא ספר ההספד, שאנו בני הגבירה, ואנו מבני ביתה, ויודעים את כבודו של רבון העולם, ולנו ראוי לבכות ולפרש אותם האלפ"א ביתי"ם.

ואנו יתומים בלי אב ואם, ומסתכלים העינים לכתלי בית אמנו - והנה נחרב, ולא מצאנו אותה. שהיתה מניקה אותנו בכל יום בימים הראשונים מהיפי שלה (בין היפי של מעיה), והיתה מנחמת אותנו, ומדברת על לבנו כאם לבנה, כמו שנאמר (ישעיה סו)

כאיש אשר אמו תנחמנו וגו'. וכעת מסתכלות העינים לכל צד, ומקום בית מושבה של אמנו התבלבל, והנה נחרב. נפה הראש לכתלי הבית ומושבה. מי ינחם אותנו, ומי ידבר על לבנו ויגן עלינו לפני המלך?

בשהיינו חוטאים לפני אבינו, ומעלה הרצועה להלקות אותנו, היא עמדה לפנינו, ומקבלת המלקות של המלך כדי להגן עלינו, כמו שנאמר (שם נג) והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו כו' ובחברתו נרפא לנו. וכעת אין לנו אם. וי! לנו! וי לכם! לנו ראוי לבכות, לנו ראוי לספד, לנו ראוי לפתור אותם דברי מרירות, להודיעם לאותם שיודעים לבכות דברי הספד.

נקרב כל יום למטת אמנו - ולא נמצא אותה שם. נשאל עליה - אין מי שמשגיח עלינו. נשאל למטתה - התבלבלה. נשאל לכסאה - נפלה. נשאל להיכלותיה - הם נשבעים שלא יודעים ממנה. נשאל את העפר - רשם של עקבות אין שם.

כעבדא דנפיק מבי מאריה. אבל אנן אית לן למבפי ולמעבד הספידא, ולן שדר קודשא בריך הוא ספרא דהספידא, דאנן בנהא דמטרוניתא, ואנן מבני ביתה, וידעין יקרא דמארי עלמא. ולן יאות למבפי, ולפרשא אינון אלפ"א ביתי"ן.

ואנן יתמין בלא אפא ואמא, ומסתכלין עיינין לכותלי ביתא דאימנא, והא אתחרב, ולא אשפחנא לה. דהות ינקא לן בכל יומא, ביומין קדמאין, משפירו דילה. (בין שפירו דמעאה) והות נחיימת לן, וממללת על לבנא, כאמא לברה. כמה דאת אמר (ישעיה סו יג) כאיש אשר אמו תנחמנו וגו'.

והשתא אסתפלן עיינין לכל סטר, ואתר בית מותבא דאימנא אתבלבל, והא אתחרב. נבטש רישא לכותלי ביתא ומותבה. מאן ינחם לן, ומאן ימלל על לבנא, ויגין עלנא קמי מלכא.

בר הוינן חטאן קמי אבונא, וסליק רצועא לאלקאה לן, איהי קיימת לקמן, ומקבלת מלקיותא דמלכא, בגין לאגנא עלנא. כמה דאת אמר (שם נג ה) והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו וגו' ובחברתו נרפא לנו. והשתא אימא לית לן, ווי לן, ווי לכו. לן יאות למבפי, לן יאות למספד, לן יאות לפתרא אינון מילין דמרירו, לאודעא להו, לאינון דידעין למבפי מלין דהספידא.

נקרב בכל יומא לגבי ערסא דאימנא, ולא נשפח לה תמן. נשאל עליה, לית מאן דישגח עלן. נשאל לערסא דילה, אתבלבלא. נשאל לכוורסייא, נפלת. נשאל להיכלין דילה, אומאן אינון דלא ידעין מינה. נשאל לעפרא, רשימו דעקבתא לית תמן.